

ΡΩΣΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΤΣΕΧΩΦ

Ο ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ

ΑΤΑΙΟΤΗΣ ματαιότητων ... Ένα πρωί εκήδεον τον Κύριλλο Ίβάνοβιτς, που ήταν γραμματέας σε κάποια εταιρεία. Ο διστοχής είχε πεθάνει την προηγούμενη νύχτα...

Όταν η κηδεία ξεκίνησε απ' την εκκλησία για το νεκροταφείο, κάποιος από τους συναδέλφους του μακαρίτη, ο Ποπλάδσκη, πήρε ένα άμαξι και τράβηξε γρήγορα στο σπίτι του φίλου του Γρηγορίου Πέτροβιτς...

Οι λόγοι του ήταν ακόμα πολύ μακροσκελείς, ώστε πολλές φορές στους γάμους, για να τον κλέβουν να σταματήσει, αναγκαζόντουσαν να ζητούν την επέμβαση της... αστυνομίας!

—Για σένα έχομαι, ξέρεις, άρχισε να λέει ο Ποπλάδσκη μόλις είδε τον Πέτροβιτς. Ντύσου γρήγορα και πάμε. Πέθανε ένας από τους δικούς μας. Τόν συνοδεύουν τώρα στην τελευταία του κατοικία...

—Ναι, ο γραμματέας της εταιρείας, στην οποία δούλευες κι' εσύ κάποτε...

—Έκείνος ο μπροσανάνας ; —Ακριβώς εκείνος... Θάχουν και τηγανίτες, ξέρεις, για κόλυβα...

—Τόν ξέρω καλά εγώ τον γραμματέα σας, εστε, καθίζοντας στο άμαξι. Ήταν ένας κατεργάρας. Ένας άρχιεπι, που δεν είχε τον δισοίο του. Ο Θεός να συχωρέσει την ψυχή του, αλλά...

—Έλα τώρα, Γρηγόρη, δεν είναι σωστό να βρίζεις κανείς τους πεθαμένους. —Όχι δίκιο, ένας πεθαμένος είναι πάντα συχωρευμένος. Τι τά θέλεις όμως, ήπρηξε ένας άρχιεπι, ένας φαύλος!

Οι δύο φίλοι πρόφθασαν σε λίγο τη νεκρική ποιητή κι' ενώθησαν μαζί με τους άλλους. Η κηδεία γίναινε τόσο άργα, ώστε ο Ποπλάδσκη με τόν ρήτορα πρόφθαναν να σταματούν στα καπηλειά και να τραβούν κάμποσα ποτηράκια ύπερ αναπαύσεως της ψυχής του μεταστάντος...

Στο νεκροταφείο έγινε ή επιμνημόσυνη δέησης. Η πεθερά του μακαρίτη, ή σύζυγος κι' ή γυναικαδέλφη του σ' όλο το διάστημα κρατούσαν, κατά ή συνήθεια, τα μαντήλια στα μάτια τους για να σφουγγίζουν στους ποταμούς τών δακρύων τους.

Όταν μάλιστα κατέβαζαν τό φέρετρο στον τάφο, ή σύζυγος φώναζε επελυπημένη :

—Άφήστε με να πάω κι' εγώ μαζί του... Κύριλλέ μου, πώς θα ζήσω δίωω ένα φίλι ; του είπα, για να ελευθερωθώ από τά χέρια του.

—Στό στόμα ; είπα, παθαρεύοντας. —Ναι. Στο στόμα...

—Αντί να μ' απαντήσει, έφερε τά χείλη του κοντά στα δικά μου και περιέμενε. Κι' εγώ τότε, ζαλισμένη από μιά ξαφνική τρέλλα, τόν άγκάλιασα και τόν φίλησα...

—Επειτα, Αλίμ, δεν θυμάμαι τίποτ' άλλο, παρά ότι τά χέρια του Μπόμτ άρχισαν να με σφιγγουν, να με σφιγγουν δυνατά άπάνω στό στήθος του, ως τη στιγμή που έβγαλα προς τά πίσω τό κεφάλι, μεθυσμένη από έρωτα...

Καταλαβαίνεις, τώρα, άγαπητή μου Αλίμ, ότι άπό εκείνη την ημέρα ο Μπόμτ, ο τρελλός Μπόμτ, είναι φίλος μου.

—Ω, βέβαια, τό καταλαβαίνω πολύ καλά... Έκανε ή Αλίμ, με κάποια ζήλεια.

Κι' άγκάλιασε την ευτυχισμένη Ζανέττα, που είχε μιά τόσο παράξενη, μιά και τόσο όμορφη, έρωτική περιπέτεια.

NICOLAS SEGUR

μήνη ; Θάρσει μαζί σου...

Δεν πραγματοποίησε όμως την άπειλή της ατή, έτε γιατί σάλλοι-στρεπετή σύνταξη, που θα πήρριανε χαμένη, είτε γιατί είχε φούλωσει ή νούς της απ' την κάρταιν λίπτα, που της έβγαλε μισθώμας. Κατά τό διάστημα αυτό ή συγγενής της την κρατούσαν, κατά τη συνήθεια, απ' τις μισθώμας, για να μην πέσει κάτω.

Ο Γρηγόρης Πέτροβιτς, αφού έγινε σχετική ήσυχία, πετάχτηκε μ' ένα άμαξι εις μήκος μπροστά - μπροστά, τίνανε τό κεφάλι του ψηλά, κάπταζε όλόφωρά του κι' άρχισε :

—Να πιστεύσω τούς οφθαλμούς μου και τό άτα μου ; Μήπως ή τάφος αυτός εδώ, τό διακοφθέντα όλόφωρα μάτι, ή άμαξι και ή θήρυνο, μήπως όλα αυτά είναι παλαιότητες ; Μήπως είναι έκφυλιστά είδωλάς φρεσάδους άνείρου ;... Όχι ! Δέν είναι θεοί !... Ο οφθαλμός μου δέν άπαύεται ! Έκείνος, τόν όποιον πρό μακρό έτι ήβίωσαν τώσον άμαξίων και νεανικώς όμορφόν, εκείνος, όστις ως μέλισσα αβύσσου έκώμαζε τό μέλι του μόχθου του εις την κοινή καρφή της προδεστικωτάτης εταιρείας αυτής, ή γραμματέας αυτής ή άνανταστάτος, ή προσφιλέστατός μας φίλος, κείτοι ήδη νεκρός από τό χριστόν στίμα-τος τού τάφου. Ο άμειλικτός και άνακατεμένος θάνατος έδρασε έπ' αή-τόν την κατεσκήρικιάν χείρα του και τόν ύψησπασε ασπύλινος, εν πάθει άκαμψι και έργατικώτη... Ω ! άνεπανόρθωτος άτύχημα ! Τις θα τόν άντακαστήσει ; Καλώς ήπαλιήλους βεβαίως έχομαι πολλούς, αλλά ή Προκόπιος Όσμητις ήταν μοναδικός...

Στό σημείο αυτό έγινε κάποια ταραχή και μετακίνησις του άκουσθη-ρίου. Όστόσο, ή δαιμόσιος ρήτορα έξακολουθήσε ψήφισμα :

—...Ήταν εκ βάθους ψυχής άρρωσμένος στο καθήκον του. Ήταν άφιλοκερδής, τίμιος, φιλόπνοος. Δέν έρείδετο τών πνευματικών και σωματικών δινάμεών του... Ω ! πώς άπεστρέφεται έκείνος, όστις ως ζήμιαν τών γενικών συμπεριόντων προσεπάσθη να τόν διασκεύησον, ή-κείνος οτινές διά δειλεαστικών άγαθών τού βίου έπειρήσαντο να παραστή-ρωσιν αυτόν και να τόν εξωθήσουν εις την παραμέληση τού είνενοστά-του έργου του ! Ο Προκόπιος Όσμητις όμως έκαί στο σημείο αυτό έγινε κάποια άνεπιτηχητή ταραχή, ήτο άδιάφορος, ήτο χαριστική άδικαιότητα. Διένε-με την μακράν περιουσίαν του εις τούς πτωχότερους συναδέλφους του και διά τόν λόγον αυτόν άποστρέφεται τώρα ή σαρκαστική θήρυκα και ή καπετό τών χερών και τών όφθαλμών, που έστερήθησαν της προστάσεως του...

—Άρα ήσυχία έπαραιτούσε τρέφω. Πού και πού άκούγονταν κανένα ξεροβήξιμο... Ω ! τις θα άντακαστήσει τούτον τον συνάδελφον ; (έξακολουθήσε ή Πέτροβιτς). Τούτον έργάτην, άρρωσμένον εις τά καθήκοντα της ύπηρεσίας του και εις την άναπο-εργίαν ; Ω ! προσφιλέστατε φίλε... Ήσο ένός προς πάσαν τού βίου έπικερρον χαράν και μάλιστα ήγ-νήθησ την ετιχηάν της οικογενειακής ζωής. Έμεινας άγαμος μέχρι τέλους τού βίου. Μού φαίνεται ως να βλέπω άκαμή τού ξερωμένου, τό σταματες πρόσωπόν σου, με τό φίλο μείδισμα. Μού φαίνεται ως να ή-κούω την τρυφεράς φιλικών κανών σου. Είρηνη εις την σποδόν σου. Προκόπιε Όσμητις !...

Ο Πέτροβιτς τέλειωσε τόν έπίταρον στο σημείο αυτό, ενώ ή άκουσθη-τή γέω άρχισαν να ψευρίζουν κάτι μεταξύ τους. Ο λόγος άρχισε σε δίλους, επροκάλεσε μάλιστα και κάποια δάκρυα, είχε όμως πολλή τα πα-ράδοξα. Πρώτα-πρώτα, δέν μπορούσαν να καταλάβουν γιατί ή ρήτορα όνόμαζε τόν μακαρίτη Προκόπιον Όσμητις, ενώ άπέκοιταν τόν διεγερ-τόν Κύριλλο Ίβάνοβιτς ! Δεύτερον, όλα έφρανε πως ή μακαρίτης είχε πε-ράσει τη βασανισμένη ζωή του γραμματέας διαρκώς και μαλλιστρα-δοίμενος με τη νόμιμο σύζυγό του, έτοιμής δέν μπορούσε να άνοικισθή άγαμος. Τρίτον, έφρανε ότι είχε πικρά κάποια γένεια, ενώ ή ρήτορα έ-λεγε ότι τό πρόσωπό του ήταν ξερωμένο και σπλαταστότατο.

Ο άκουραταί, λοιπόν, άπορούσαν, άλληλοεκαπτόζοντο κι' άνασφάλωνται τούς όμους τους. Έπειτα παρατήρησαν ότι ή ρήτορα είχε άρχισι να γι-νεται άνήσιγος. Τόν είδαν να γυρνάειν τά μάτια του και να τρεμοκίναζε.

—Τί έχεις ; τόν ρώτησε ή Παπλάδσκη.

—Μαρε αυτός είναι ζωντανός ; είπα με έσθρασι φρίκης ή Πέτροβιτς.

—Πώς είναι ζωντανός ; —Ο Προκόπιος Όσμητις, διάβολε ! Αιτός που μούβαλε άλλοτε τό ροιδιακό πρόσημο. Νάτος, στέταξε έτσι κάποια και με κωπύζει.

—Μά δέν πέθανε αυτός. Πέθανε ή Κιρίλλος Ίβάνοβιτς.

—Μά έσύ δέν μούβλεπες πως πέθανε ή γραμματέας ;

—Ο Κιρίλλος Ίβάνοβιτς ήταν ή γραμματέας. Αλλά έσύ, ζήτωση, τά μετρώδες. Ο Προκόπιος Όσμητις ήταν γραμματέας μας άλλοτε.

Μετρήτη όμως πρό δυο έτών...

—Ξέρω κι' εγώ, αδερφέ, τί διαβολό κάνετε έσείς. Όποιος φέλει πε-θαίνει, άτοιγος θέλει ζή... Δέν μακρό να καταλάβω. Ούγ !... Ούγ !...

Και ή Γρηγόριος Πέτροβιτς, σιχνοτάς μιά τελευταία ματιά στον Προκόπιον Όσμητις, που τόν καττότες διαγνώζοντας τά μαύρα του υπο-στάμα άπ' τη λίσσα του, πόδαζε στα πόδα.

—Σκιά !... Κορητή !... Έγώ νομίζω πως ή έχω παραχόσει στον τάφο και σύ ζης ακόμα !... βλαστημήσεσ στο δρόμο.

Κι' έτρεχε... έτρεχε σαν δαιμονιομένος.

Είχε ειδικότητα να γράφει και ν' άπαγγέλλει λόγους σε γάμους και... κηδείες !...